

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi;

- 1) pozbawił w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego o nr (...) wystawionego przez (...) Bank Spółkę Akcyjną w W., wydanego 22 maja 2014 roku przeciwko E. P. i J. P., zaopatrzonego 10 czerwca 2014 roku w klauzulę wykonalności przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi, w sprawie II 1 Co 3699/14;
- 2) ustalił wynagrodzenie pełnomocnika powodów za udzieloną pomoc prawną z urzędu, powiększone o podatek VAT, na kwotę 4.428 złotych;
- 3) zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 4.428 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
- 4) nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 8.235 złotych tytułem opłaty sądowej, której powodowie nie mieli obowiązku uiścić.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

21 stycznia 2010 roku (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. oraz J. P. i E. P. zawarli umowę kredytu hipotecznego nr (...). W imieniu Banku umowę podpisali asystenci A. W. oraz R. G..

17 lutego 2012 roku powodowie w siedzibie przedsiębiorstwa podpisali aneks do umowy, na mocy którego okres spłaty kredytu został przedłużony do 30 czerwca 2036 roku.

28 sierpnia 2013 roku osoby podpisane jako pełnomocnicy – T. P. i M. M. (1) sporządziły wypowiedzenia w/w umowy kredytu z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

22 maja 2014 roku pozwany wystawił przeciwko powodom bankowy tytuł egzekucyjny o nr (...). Postanowieniem z 10 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi, II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna nadał w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikom J. P. i E. P. z tym zastrzeżeniem, że tytuł ten może stanowić podstawę egzekucji do kwoty nieprzekraczającej 286.809,76 zł. Bankowy tytuł egzekucyjny został podpisany przez pełnomocnika pozwanego M. M. (2).

J. P. i E. P. złożyli zażalenie na powyższe postanowienie, które zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w Łodzi, postanowieniem z 31 marca 2017 roku.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany nie wykazał, iż umowa kredytu zawarta z powodami 21 stycznia 2010 roku została wypowiedziana, gdyż nie wykazał, że osoby podpisane na wypowiedzeniu umowy kredytu były pełnomocnikami pozwanego. Pozwany złożył jedynie kserokopie wypowiedzeń oraz kserokopie dokumentów z których miało wynikać upoważnienie T. P. i M. M. (1) – pracowników Centrum (...) S.A. (podmiot trzeci) do reprezentowania pozwanego, przy czym kserokopia pełnomocnictwa z k. 129 nie jest opatrzona żadnym podpisem, nie został też załączony dokument, do którego pełnomocnictwo stanowi załącznik nr 6. Poświadczony przez notariusza został jedynie odpis z KRS (k. 133-137). Z uwagi na zarzut powodów co do nieważności wypowiedzenia umowy kredytu ciężar udowodnienia tego faktu spoczywał na pozwany i Sąd Rejonowy nie miał obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że powództwo jest zasadne.

Podstawę prawną powództwa stanowi przepis art. 840 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części jeżeli

przeciży zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności, gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu. Wyrok uwzględniający powództwo przeciwegzekucyjne ma charakter konstytutywny. Zasadność powództwa opartego na art. 840 § 1 kpc ocenia się według stanu rzeczy z chwili orzekania. Prawomocny wyrok o pozbawieniu tytułu wykonawczego wykonalności, stanowi podstawę do umorzenia, na podstawie art. 825 pkt 2 k.p.c., postępowania egzekucyjnego przez organ egzekucyjny w całości lub części, odpowiednio do treści wyroku.

W niniejszej sprawie tytuł wykonawczy stanowił tytuł egzekucyjny niebędący orzeczeniem sądu – bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzonej przez Sąd w klauzulę wykonalności. W toku postępowania klauzulowego Sąd badał jedynie czy tytuł został wystawiony przez osobę uprawnioną i E. P. i J. P. nie mieli możliwości kwestionowania zasadności wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego.

W niniejszym postępowaniu powodowie podnieśli m.in. zarzut, że wypowiedzenie umowy kredytu, w następstwie którego nastąpiło wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego było nieważne, gdyż zostało podpisane przez osoby, które nie były to do tego umocowane. W toku postępowania pozwany nie udowodnił, że T. P. i M. M. (1) (pracownicy (...) S.A.) były pełnomocnikami pozwanego ani że były osobami czynnymi w lokalu przedsiębiorstwa pozwanego w dacie sporządzenia wypowiedzenia. Wypowiedzenie umowy kredytu jest jednostronną czynnością prawną. Jednostronna czynność prawna dokonana w cudzym imieniu bez umocowania jest nieważna (art. 104 Kodeksu cywilnego). Skoro powodowie podważyli ważność wypowiedzenia to z całą pewnością nie zgodzili się na działanie bez umocowania.

Skoro z uwagi na brak wykazania umocowania w/w osób do wypowiedzenia umowy kredytu, wypowiedzenie było nieważne, kwota kredytu nie stała się w całości wymagalna i brak było podstaw do wystawienia przeciwko powodom, 22 maja 2014 roku, (...) o nr (...).

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego o nr (...) wydanego 22 maja 2014 roku przeciwko E. P. i J. P., zaopatrzonego 10 czerwca 2014 roku w klauzulę wykonalności przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna w sprawie II 1 Co 3699/14.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i obciążył tymi kosztami pozwanego jako stronę, która przegrała spór w całości. Na koszty poniesione przez powodów złożyły się koszty zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu w wysokości 4.428 zł i taką kwotę Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów.

O kosztach sądowych, których powodowie nie mieli obowiązku uiścić ze względu na zwolnienie od kosztów sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i obciążył nimi pozwanego jako stronę, która przegrała spór w całości.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pozwany.

Skarżący zarzucił wyrokowi:

1) naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., co miało istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego w tym: umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 21 stycznia 2010 roku, aneksu nr (...) do umowy, dyspozycji uruchomienia kredytu/polecenie wypłaty kredytu z dnia 25 stycznia 2010 roku, wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 28 sierpnia 2013 roku wraz z dowodem doręczenia, pełnomocnictwa do wypowiadania umów, szczegółowego rozliczenia umowy kredytu, potwierdzenia zawarcia umowy kredytu oraz aneksu nr (...) przez zarząd pozwanego i błędne, sprzeczne z zasadami logicznego myślenia i doświadczenia życiowego ustalenie przez Sąd, że istniały podstawy do uwzględnienia powództwa, podczas, gdy zebrany materiał dowodowy potwierdza, że umowa kredytu została skutecznie zawarta, a następnie, że istniały podstawy do jej wypowiedzenia, a także, że umowa została wypowiedziana w sposób prawidłowy i skuteczny;

2) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 840 § 1 k.p.c. i art. 229 k.p.c., co miało istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez błędne przyjęcie przez Sąd, że należało uwzględnić powództwo w całości, podczas, gdy strona powodowa przyznała w pozwie, że występuje zadłużenie z tytułu przedmiotowej umowy kredytu, a kwota wskazana na bankowym tytule egzekucyjnym jest jedynie zawyżona.

Przy tak sformułowanych zarzutach skarżący wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości;
- 2) zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest o tyle zasadna, że skutkuje koniecznością uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Rejonowy nie rozpoznał bowiem istoty sprawy.

Na wstępie wskazać trzeba, że zgodnie z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Zgodnie z art. 843 § 3 k.p.c. w pozwie powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu. Nałożony obowiązek wyczerpującego przytoczenia w pozwie zarzutów ma charakter bezwzględny. Uchybienie temu obowiązkowi powoduje pozbawienie prawa zgłaszania tych zarzutów w dalszym toku postępowania. Po stronie zaś sądu rozpoznającego sprawę rodzi obowiązek pominięcia spóźnionych zarzutów jako sprekludowanych. Traktuje je, jakby nie zostały w ogóle zgłoszone.

W związku z powyższym rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy winien jedynie rozważyć zarzuty podnoszone przez powodów w pozwie.

Tymczasem Sąd Rejonowy nie tylko rozpoznał merytorycznie zarzuty które powodowie podnieśli dopiero w dalszym toku postępowania ale i wskazał te zarzuty, jako dające podstawę do uwzględnienia powództwa w całości, nie wyjaśniając przy tym w żaden sposób dlaczego uznaje zarzuty podnoszone przez powodów w dalszym toku postępowania jako nie sprekludowane.

W efekcie Sąd Rejonowy rozważył zarzuty powodów, jakie jak się wydaje uległy prekluzji, nie rozpoznał zaś zarzutu zawartego w samym pozwie, co przesądza o nierozpoznaniu istoty sprawy.

Po drugie należy zauważyć, że nawet gdyby przyjąć za Sądem Rejonowym, że wypowiedzenie umowy kredytu było nieskuteczne to nie daje to podstaw do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości. Powodowie sami bowiem twierdzili, że nie spłacali rat kredytu w umówionym terminie a tym samym powstała po ich stronie zaległość co najmniej w tym zakresie.

Wobec powyższego należałoby rozważyć, czy bankowy tytuł egzekucyjny może być pozbawiony wykonalności w części.

Odpowiedź na to pytanie musi być twierdząca.

Należy mieć na względzie, że bankowy tytuł egzekucyjny obejmuje tylko świadczenie pieniężne, ze swojej natury podzielne. Ze względów praktycznych przyjąć trzeba, że bankowy tytuł egzekucyjny niekoniecznie musi dotyczyć

całości długu. Może on obejmować tylko świadczenie główne lub jego część, tylko odsetki lub ich część albo też część świadczenia głównego i część odsetek. Analogicznie należy przyjąć, że zajściu stosownych przesłanek dopuszczalne jest pozbawienie bankowego tytułu egzekucyjnego wykonalności w części (patrz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2000 roku, III CZP 27/00).

Wreszcie dokonując oceny zarzutu powodów co do błędnego wyliczenia obciążającego ich zadłużenia Sąd Rejonowy winien mieć na względzie, że to nie bank dochodził w niniejszej sprawie roszczenia z umowy kredytowej i obciążał go ciężar udowodnienia wierzytelności lecz powodowie zwalczali tytuł wykonawczy, zatem powinni byli wykazać zasadność zarzutów podniesionych przeciwko temu tytułowi.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono z mocy art. 108 § 2 k.p.c..

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy dokona oceny, które z zarzutów podnoszonych przez powodów przeciwko tytułowi wykonawczemu uległy sprekludowaniu, które zaś winny podlegać merytorycznemu rozpoznaniu w toku niniejszego postępowania.

W przypadku zarzutów niesprekludowanych Sąd Rejonowy dokona takiej merytorycznej oceny, uwzględniając wyżej poczynione uwagi.